

Иймон калималари

16:48 / 27.03.2017 39570

Аҳмад Ҳодий Мақсудий роҳматуллоҳи алайҳнинг “Муаллимус соний” номли асарида бошланғич ўқувчилар учун “иймон калималари” алоҳида баён қилинган. Мазкур калималар ҳар бир мўмин киши билиши ва уларнинг маъноларига эътиқод қилиши зарур бўлган калималар ҳисобланади. Қуйида ушбу калималарнинг таржималари ва қисқача изоҳлари билан танишиб чиқамиз:

عِبَادَةُ رَبِّكَ

Ёқимли калима

عِبَادَةُ رَبِّكَ

Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқдир, Муҳаммад алайҳиссалом Аллоҳнинг элчисидир.

Изоҳ: Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқдир деган сўздан У зотдан бошқа ибодат қилинишга ҳақли зот йўқдир, деган маъно тушунилади. Муҳаммад алайҳиссалом Аллоҳнинг элчисидир, деган сўздан қуйидаги маънолар тушунилади:

1. Муҳаммад алайҳиссалом Аллоҳ таолонинг танлаб олган бандаси;
2. Муҳаммад алайҳиссалом пайғамбарларнинг сўнгиси.

عِبَادَةُ رَبِّكَ

Гувоҳлик калимаси

عِبَادَةُ رَبِّكَ

Гувоҳлик бераман албатта Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқдир, яна гувоҳлик бераман албатта Муҳаммад алайҳиссалом Аллоҳнинг бандаси ва элчисидир.

Изоҳ: ушбу калималар айтувчисининг мусулмонлигига гувоҳлик берувчи калималар ҳисобланади.

دَيُّوْ تِلْ اُؤْمَلَك

Тавҳид калимаси

وَوُتِيْمِي وَيُحْيِي دَمَّ لِحَالِوْ كَلْمَلِ اَهْلَ كَيْرَشِ اَلْهُدُوْ وَهَلْ لِحَالِ اَهْلِ اَلْاِنْدُوْشَا
رِيْدَقِيْ شَلْ كَلْعَوُوْ رِيْحَلِ اِهْدِيْبُ تُوْمِيْ اَلْح

Албатта Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқлигига, Унинг якка-ю ягоналигига, шериги йўқлигига гувоҳлик бераман, мулк ҳам ҳамду-сано ҳам Уникидир. Тирилтирадиган ҳам ўлдирадиган ҳам Удир. У ҳеч қачон ўлмайдиган доимий тирикдир. Бахт-саодат Унинг қўлидадир. У барча нарсага қодирдир.

Изоҳ: Тавҳид сўзи луғатда “яккалаш” яъни бир нарсага яккаю ёлғизлик нисбатини бериш ва унинг кўп ададда эканини инкор қилиш маъноларини англатади. Истилоҳда эса “Абадий барҳаёт Зотнинг якка-ю ягоналигини тасдиқлаш – тавҳид деб аталади”. Тавҳид Исломнинг шиори ҳисобланади.

رُفُكُلْ اِدْرُؤْمَلَك

Куфрни рад этиш калимаси

كُنْ اُمْلَعُ اَلْاِمْلَكُ رُفْعَتْ سَاوْمْلَعَا اِنَّا وَايَشْ كَبْ كَرْشُ اِنَّا نَمْلَكُ دُوْعَا اِنَّا مُهْلَلَا
بُيُغْلُ اَلْمَالَعَاتِنَا

Эй Аллоҳим, Сендан ўзим билиб туриб бирор нарсани Сенга шерик қилиб қўйишимдан паноҳ сўрайман. Билмаган нарсаларимдан эса мени кечиришингни сўрайман. Албатта Сен барча нарсаларни билгувчи Зотсан.

Изоҳ: Ширк луғатда “шерик қилиш” маъносини англатади. Истилоҳда эса “Аллоҳ таолонинг Зотида, ё сифатларида, ё феълларида, ё исмларида, ё ҳукмларида У зотга ўзгани тенг қилиш ширк келтириш дейилади”. Ширкнинг катта ва кичик турлари бор.

Мазкур “куфрни рад этиш калимаси”ни ихлос билан такрорлаб юрган мўмин кишига катта ва кичик ширклардан халос бўлиш ваъдаси берилган.

رَاْفُغْتُ سَا اِلْ اُؤْمَلَك

Мағфират сўраш калимаси

وَإِذْ عُرِّقَتْ نَدَابُ بْنُ دُلَّيْكَ نَمَّ يَلْعَاتُ لَلْأَرْفَعِ تَسَا هَلْ لُأَرْفَعِ تَسَا هَلْ لُأَرْفَعِ تَسَا
لَنْ أَمْلَعِ الْإِلَّهِ بِنَدَابِ نَمَّ وَ مَلْعَا يَدَّالْ بِنَدَابِ نَمَّ هَيْلُ بُوْتَا وَةَيِّنَ الْعَوَّ وَ أَرْسَ أَطْح
بِوَيْغُلِ الْمَالَعِ تَنَّا

Аллоҳдан мағфират сўрайман, Аллоҳдан мағфират сўрайман, Аллоҳ таолодан барча қасддан қилган гуноҳларимни ҳам ёки билмасдан қилиб қўйган яширин ва ошкора гуноҳларимни ҳам кечиритганини сўрайман. Унга биладиган гуноҳларимдан ҳам, билмайдиган гуноҳларимдан ҳам тавба қиламан. (Эй Аллоҳим) Албатта Сен барча ғайбларни билгувчи Зотсан.

Изоҳ: Ихлос билан “астағфируллоҳ” дейиш Аллоҳдан мағфират сўраш ҳисобланади. Аммо баъзи уламолар мазкур калималарни ҳам қўшиб айтишни афзалроқ санаганлар.

دِيْحُ مَّتَلُّ اُؤْمَلِكْ

Улуғлаш калимаси

هَلْ لِبَابِ الْعَوَّ وَ لَوْحِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ
نَاسِ لِبَابِ رَازِقِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ
هَيْلِ الْعَوَّ وَ لَوْحِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ الْوَقْهِ
مَلَّسْ

Аллоҳни поклаб ёд этаман, ҳамду-сано Аллоҳгадир, Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқдир, Аллоҳ буюқдир, куч ҳам қувват ҳам олий ва улуғ бўлган Аллоҳ ёрдами биландир. Аллоҳ таолонинг хоҳлагани бўлган, хоҳламагани бўлмаган. Иймон - Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам Аллоҳ таолонинг ҳузуридан келтирган нарсани тил билан ифодалаш ва қалб билан тасдиқлашдир.

Изоҳ: Яъни маъсиятдан сақланиш ҳам, ибодат қилиш ҳам Аллоҳ таолонинг ёрдами билан амалга ошади.

Қалбан ишонини тасдиқлаш дейилади. Қалбий ишонч бандаларга яширин бўлгани сабабли унга далолат қиладиган бирор аломат лозим бўлади. Шунга кўра дунёда мўмин ҳисобланиш учун қалбий тасдиқни тил билан ифодалаш шарт қилиб қўйилган.

لَمْ حُ مَّنْ أَمِّي

Умумий иймон

هَمْ كَحَ اَعْيَمَجُ تَلْبَقَوْهَاتِ صَوَّوْءِ اَمْسَابِ وُهْ اَمَكْ هَلْ لِبَابُ تَنْمَآ

Аллоҳга Унинг исмлари ва сифатлари қандай бўлса худди шундай иймон келтирдим, ҳамда Унинг барча ҳукмларини қабул қилдим.

Изоҳ: Иймони мужмал деганда қатъий ишонилиши лозим бўлган калималарнинг қисқа ва лўндаси тушунилади. Кимга тавҳид илмининг дақиқ жойларидан бирор нарса мушкул келиб қолса дарҳол ушбу калималарни ихлос билан ўқиши ва зудлик билан уни биладиган кишидан сўраб олиши лозим бўлади.

لَّصَفُ مِّنْ اَمِّيَا

Батафсил иймон

نَمَّوْرَشَ وَهَزِيْخَ رَدَقْلَا وَرَخَالَ مَوْيَلَا وَهَلْسُرَّ وَهَبْتُكَ وَتَكْتِئَالَ مَّوَهَلْ لِبَابُ تَنْمَآ
تَّوْمَلَا دُعَبْتُ عَبْلَا وَتَلْ اَعْتَهَلْ لَلَا

Аллоҳга, Унинг фаришталарига, китобларига, Пайғамбарларига, охират кунига, қадарнинг яхшиси ҳам ёмони ҳам Аллоҳ таолодан эканига, ўлгандан сўнг қайта тирилишга иймон келтирдим.

Изоҳ: Иймони муфассал деганда мўмин кишининг қатъий ишониши лозим бўлган нарсаларнинг асослари тушунилади.

Аллоҳ таолога ҳамду санолар, пайғамбаримиз Муҳаммад мустафога салавот ва саломлар бўлсин.

Абдулқодир Абдур Раҳим